

Laborista Esperantisto

15DE JAARGANG No. 6 – 1 Juni 1946
OPL. 3500 EX. VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Adres Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost). Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: F. L. E. Postbus 8002 – Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

HERNIEUWT DE ACTIVITEIT

Het was op de 1e Mei van het jaar 1911, dat onze organisatie werd opgericht door een aantal arbeiders, die de mening waren toegedaan, dat we de propaganda voor Esperanto onder de arbeiders zelf ter hand moesten nemen. Tot dan toe hadden zij een onderkomen gevonden in de neutrale esperantobeweging. De neutrale esperanto-organisaties hadden hun verdienste. Zij waren het die geestdrift wisten te wekken voor de neutrale taal Esperanto, bij de intellectuele idealisten van vele landen. Waren zij toenmaals, bij de eerste samenkomst welke in 1905 in Boulogne sur Mer plaats vond, in gespannen verwachting of het Esperanto wel in de practijk zou voldoen, wie zou daarover verwonderd kunnen zijn? Wij kunnen ons de ontroering voorstellen, welke de menigte, uit zovele landen samengekomen, beving toen helder en klaar bleek, dat men elkaar verstaan en begrijpen kon. Weg alle taalmoeilijkheden! Het ongekende, het nimmer mogelijk geachte, zou werkelijkheid worden! Bezield van een laaiend enthousiasme ging men huiswaarts en toog aan het werk: de verbreiding van Esperanto. Zulk een eenvoudige oplossing van het internationale talen-probleem, hoe kan het anders, zou immers niet dan met vreugde aanvaard worden. Men wist de weg te vinden tot regeringen en veler invloed te winnen. De sindsdien telkenjare belegde congressen, door duizenden bezocht, genoten de eer van regeringsvertegenwoordiging, schitterend was de ontvangst van Dr. Zamenhof bij deze gelegenheden en de onderscheidingen liet hij zich, terwille van de zaak welgevallen.

Het Esperanto scheen zijn triomphtocht begonnen. Maar weldra bleek, hoe een schijnbaar eenvoudige zaak, als het onderwijs in Esperanto en het gebruik van deze taal in het internationale verkeer, vele weerstanden heeft te overwinnen, aleer de officiële invoering in de verscheidene landen een feit zal zijn. Wij zullen er voor moeten strijden! En in de eerste plaats *zelf* een goed gebruik van de mogelijkheden, die de kennis van Esperanto ons biedt, maken. Bezield van het idealisme waaraan de taal ontsproten is, werken wij voort in de geest van den schepper van onze internationale taal, wiens naam eens in de annalen der geschiedenis met ere zal worden genoemd.

Wij hebben gemeend het zelf te moeten doen. Zouden voor zulk een groots ideaal de arbeiders niet te winnen zijn? Waar zou beter de vrede mee gediend zijn, dan met een taal, die door de arbeiders van alle landen zou worden gesproken? Teleurstelling zal menig arbeiders-esperantist hebben bekropen, toen ook hem bleek, dat het zelf doen evenmin tot de verwachte resultaten leidde. Want meer nog dan de neutrale kringen bleek de arbeidersbeweging, aan welke het toch zo onschatbare diensten had kunnen bewijzen, ontoegankelijk voor de propaganda van Esperanto.

Haar zevende lustrum vierde de Federatie, thans herdoopt in de Bond van Arbeiders Esperantisten. Bij de oude romeinen was het lustrum het reinigingsoffer, dat gebracht werd, na de om de vijf jaar plaats hebbende volkstelling. Wij ook hielden dit jaar de telling van ons volk — het ledental onzer organisatie, nadat vijf jaar geleden deze werd opgeheven. De redacteur besloot toen, als voorzag hij het naderend doch tijdelijk einde onzer werkzaamheid, zijn hoofdartikel met de woorden: „Ni restu fidelaj al nia idealo kaj al la Federacio". En wij zijn ons ideaal trouw gebleven en ook onze Federatie. Een reinigingsoffer was niet van node, doch een offer brachten wij in het verlaten van onze naam. Deze was verouderd, niet meer in overeenstemming met de organisatievorm. We waren gehecht aan de naam „Federatie", daarmee werden wij groot en erkend. In de Esperanto-wereld wist men wie daarmee bedoeld werd; dat waren wij! Het zal lang duren eer men spreekt over „de bond" en daarom behielden we althans, als een herinnering aan het verleden, de beginletters van onze bij de esperantisten welbekende naam, F. L. E., waarvan in het congres werd voorgesteld en door het bestuur gaarne wordt overgenomen, ze te doen dienen als ons devies *„Fidu la Estontecon"*.

Inderdaad, wij hebben vertrouwen in de toekomst van ons ideaal. Doch enkel omdat en als wij er werkzaam voor zijn! Wij hebben in deze eeuw wel geleerd, dat idealen niet worden verwezenlijkt in de tijd welke wij daaraan toemeten. Eens te meer zullen wij ons de moeite moeten getroosten, ons daarvoor in te spannen. Zo nodig nieuwe wegen bewandelen. Maar laat ons niet vergeten, dat de oude nog altijd niet ten volle begaan zijn. Nog altijd hebben wij de arbeidersorganisaties niet gewonnen, erger nog veel weerstand zullen wij hebben te overwinnen. Want gevaarlijker nog dan openlijke tegenstand is de lauwe sympathie waarop wij zo langzamerhand hebben kunnen rekenen. Want bestrijding noodzaakt den tegenstander zich te verantwoorden op aanvaardbare gronden en tot gedegen kennisneming van onze beweging. Zulks stelt het Esperanto in het middelpunt der belangstelling. Het kan dat lijden en wij zijn er van overtuigd, op grond van onze eigen ondervinding, ervaring en opgedane kennis, dat het Esperanto en ons ideaal alle critiek kan weerstaan niet alleen, maar dat hij die zich geroepen acht critiek te oefenen, en deswege studie maakt van onze zaak, de bruik-

OORDEEL UIT TAALWETENSCHAPPELIJKE KRING

Professor Dr. Björn Collinder, hoogleraar in de Fins Ugrische taalwetenschap aan de Universiteit van Upsala in Zweden, een bekend linguist, publiceerde in een Zweeds onderwijzersblad in October 1944 een artikel, waarin hij het Esperanto op goede gronden aanbeval als wereldtaal.

Voorop staat, aldus Prof. Collinder, wederzijdse verstaanbaarheid in het internationale verkeer. Het misverstand begint daar, waar men over het hoofd ziet, dat zulk een verstaanbaarheid nimmer tot werkelijkheid wordt, als we trachten een nationale taal te maken tot de gemeenschappelijke taal van het mensdom. Een nationale taal kan geen wereldtaal worden, zonder de andere talen te schaden. Deze mogelijkheid is uitgesloten, zeker in onze tijd.

Toen het Latijn de taal was van de wetenschap, van de katholieke kerk en de diplomatie, was de toestand een heel andere. Het Latijn was niemands moedertaal. Geen enkele natie had het recht te schoolmeesteren wanneer het 't mondeling of schriftelijk gebruik van het Latijn betrof. Om het probleem van een wereldtaal op te lossen, moeten wij terug naar zulk een staat van zaken.

In onze tijd heeft niet ieder, die noodzakelijk moet verkeren met mensen buiten zijn eigen land, tijd en geld voor jarenlange talenstudie. Wat wij nu nodig hebben is een vereenvoudigd Latijn, een rationele gestroomlijnde taal, met behoud van de Latijns-Griekse woordenschat, welke reeds internationaal is, en tegelijkertijd zo eenvoudig en regelmatig, dat ieder deze op de lagere school kan leren.

Gelukkig hebben we zulk een taal al — het *Esperanto*. Het heeft in ruime mate zijn bruikbaarheid en levensvatbaarheid bewezen. Het bleek in staat al het onderscheidene en gedachtenwendingen te vertolken. Levendige discussies en heftige debatten in deze taal vonden plaats in menige bijeenkomst en velen bleken daarin een indrukwekkende welsprekendheid te bezitten. Als de wereld niet werd geregeerd door kortzichtigheid, dan zou het Esperanto reeds lang op de school zijn ingevoerd, in alle landen, en het wereldtaalprobleem ware opgelost. Dat dit nog niet gebeurd is, is deels te wijten aan onwetendheid, vooroordeel en gebrek aan goede wil. Toen de invoering van Esperanto op de school in de Volkenbond ter sprake kwam, maakte Frankrijk een oplossing onmogelijk, daar het vreesde, dat Esperanto het Frans als taal der diplomatie zou verdringen.

Na deze opmerkingen memoreert prof. Collinder nog de tegenwerking van verschillende taalgeleerden aan wie hij verwijt, dat hun critiek en voorstellen tot „verbetering" van Esperanto geen steekhouden, omdat zij gespeend zijn van de praktijk en niemand die ooit een Esperantocongres bezocht, kan ontkennen dat Esperanto werkzaam is. In tegenstelling tot de dikwijls gehoorde bewering, dat het Esperanto het product zou zijn van een dilettant, is de conclusie van dezen hoogleraar in de Fins-Ugrische taalwetenschap, dat deze internationale taal het werk is van een hoogstbegaafd taalkundige.

Als men mij dus vraagt, hoe het wereldtaalprobleem moet worden opgelost, besluit prof. Collinder, is mijn antwoord: *Het is reeds opgelost door Esperanto*. Het probleem is enkel, hoe de oplossing te doen aanvaarden door de machthebbers!

Dit oordeel van een buitenlandsen linquist vindt geen geringe steun in het betoog van prof. Dr. C. de Boer, hoogleraar in de Romaanse taal- en letterkunde te Leiden en dat van Prof. Dr. M. van Leeuwen in vorige nummers van ons orgaan gememoreerd.

(Vervolg van pag. 1)

baarheid van Esperanto als internationale taal zal gaan erkennen.

Daarom, zetten wij ons er toe, de arbeidersbeweging wakker te schudden, haar conservatisme te overwinnen, door haar mede verantwoordelijk te stellen voor de schade welke zij de internationale saamhorigheid berokkent.

Het Esperanto als internationale taal te verwaarlozen, erger nog, te veronachtzamen, is onze arbeidersorganisatie- en partijbesturen als een ernstige nalatigheid en schromelijke tekortkoming aan te rekenen. Zorgen wij er voor, dat in de naaste toekomst de arbeidersbeweging op dit terrein vooruitstrevendheid gaat betrachten. Middelerwijl breide *ons* internationaal contact zich uit, in woord en geschrift, opdat men lere hoe het moet en kan.

STEMMEN VOOR ESPERANTO UIT HET ENGELSE TAALGEBIED

Men wil ons gaarne doen geloven, dat het Esperanto in engels sprekende landen weinig belangstelling wekt en het veel nuttiger is als ieder maar Engels gaat leren. Dat in vele landen stemmen opgaan ten gunste van Esperanto als internationale taal is bekend. Dat de Verenigde Staten, Engeland en andere Engels sprekende landen daarbij niet ontbreken, moge blijken uit velerlei uitspraken in de pers dezer landen, waarvan wij van tijd tot tijd een weergave geven.

In de „American Esperantist", een orgaan waaruit de ijver spreekt welke men in de V.S. betoont voor het Esperanto, treffen we een taalkundige beschouwing aan van Prof. José Martel Ph. D., voorzitter van de Bond van Taalleraren.

Zijn oordeel luidt, dat de reden voor de verbreiding van een neutrale „hulp"-taal als tweede taal voor ieder, gelegen is in het feit, dat een nationale taal organisch verbonden is met een volk, dat daarin zich in alle toonaarden kan uitspreken. Zij is de ziel van een volk. Het doet er niet toe hoeveel talen we ons ook eigen maken, zelden kunnen wij onze emoties daarin tot uitdrukking brengen gelijk in onze eigen taal. Als men zich van een andere taal moet bedienen, voelt men zich tegenover hem die zijn eigen taal kan spreken onhandig, hetgeen wij zouden kunnen noemen, een „taalminderwaardigheidscomplex". Het sterkste argument dat men wel kan aanvoeren. Deze amerikaan dan besluit: De wereld is bezig te veranderen, zodat met beter begrip en samenwerking tussen de naties de oorlog kan worden uitgebannen en de beschaving behouden. Een nationale taal (organic language) te kiezen voor de communicatie tussen alle nationaliteiten en volken is, mede om de natuurlijke verwikkelingen van taal-imperialisme, uit psychologische en logische overwegingen, niet wenselijk.

MENCIINDAĴO

En „Amerika Esperantisto" de jan-febr., paĝo 11, ni legas la mencion pri reaparo de 25 esperanto-jurnaloj en diversaj landoj, kaj ke kelkaj el ili favore raportas pri Am. Esp. kiel unu el la plej gravaj kaj bone redaktitaj en la Esperanto-movado. La eldonantoj de „A.E." aldonas al tio, ke ili volonte klopodas meriti tiun laŭdon, sed ili konfesas senti ioman envion, konstatante, ke la „Laborista Esperantisto" el Amsterdam, Holland, jam atingis eldonkvanton de 3500 ekz. (In „American Esperantist" (adres: 114 West 16th street, New York, U.S.A.) vinden wij verscheidene annonces uit diverse landen, met verzoek om te corresponderen. Deze worden voorlopig gratis opgenomen — ten hoogste 4 regels).

CONGRESINDRUKKEN

Het deed goed weer met velen in congres bijeen te zijn, bezield met idealisme voor hetzelfde doel: de verbreiding van Esperanto onder de arbeiders. En die velen zullen zeer zeker evenals ik met de indruk naar huis zijn teruggekeerd, dat dit congres — het eerste volledige na de oorlog — niet tevergeefs gehouden is. Trouwens het begin was al goed. Na de officiële ontvangst op het stadhuis, waar de burgemeester ons in een hartelijke toespraak welkom heette en ons daarna het inwendige van het mooie oude stadhuis liet zien, kwam 's avonds de „verbroederingsavond", waarin onze leden in Alkmaar en Heilo lieten zien en horen, dat ze niet alleen een congres konden organiseren, maar ook in staat waren de congressisten een mooie avond aan te bieden.

Het programma was afwisselend, een prestatie, waarop alle medewerkenden met trots kunnen terug zien.

Een heel aangename indruk bezorgde ons „De Vrije Alkmaarder" met haar nummer van Zaterdag 20 April, hetwelk behalve een welkomstwoord van het O.K.K. in het Nederlands en Esperanto, artikelen over Esperanto en foto's van Alkmaar met Esperanto-onderschrift bevatte. Misschien is het ook te dien opzichte Alcmaria Victrix?

Ofschoon de congreszaal geheel gevuld was, toen k-do Faulhaber, die bij ontstentenis van den bondsvoorzitter, k-do A. Veen, het congres presideerde, zijn openingsrede uitsprak, hadden we toch graag nog twee makkers in ons midden gehad, k-doj Veen en v. d. Graaf, die beiden door ziekte verhinderd waren en het welslagen van hun arbeid niet konden meemaken.

Een bijzonder aanzien gaf ons congres de aanwezigheid van onze buitenlandse kameraden, waarvan de Deense en Zweedse waren uitgenodigd om hen te kunnen bedanken voor hun hulp ons in de moeilijke periode bewezen. De woorden, waarmee k-do Faulhaber ze welkom heette, en waarin hij tot uitdrukking bracht, wat hun hulp — niet alleen in materiële zin — voor ons heeft betekend en de wijze, waarop alle aanwezigen daarop reageerden, zullen door hen zeker niet zijn misverstaan.

Ook de kameraden uit Engeland en Frankrijk viel een hartelijke ontvangst ten deel en vele congressisten hebben van hun aanwezigheid gebruik gemaakt met hen te praten, natuurlijk in het Esperanto,

Het voornaamste deel der agenda was wel de behandeling der nieuwe Statuten en Reglementen met de daarmee verbonden naamsverandering.

Maar met welk een aandacht werden de discussies over dit toch vrij droge onderwerp gevolgd. Voor ons zo heel gewoon, maar den buitenstaander moet het toch wat zeggen, dat deze, als immer op onze congressen geheel en uitsluitend in Esperanto plaats vinden.

Hoe hadden de afgevaardigden zich de moeite gegeven, zich in deze materie in te werken, heus we behoeven niet ontevreden te zijn over de gang van zaken in onze organisatie.

Trouwens hoe de geest was, bleek ook bij de behandeling van de organisatievorm. Eén der afgevaardigden, die betwijfeld had, of in de bondsvorm wel zoveel vrijheid over zou blijven, dat goede samenwerking nog moeilijk zou zijn, was de eerste te betuigen — nadat het congres de laatste vorm gekozen had — dat zijn afdeling in aangename samenwerking haar taak voort zetten zou. En wie had ook anders verwacht.

Een aangename indruk gaf ook het taalpeil der sprekers. Was op het vorige congres onmiskenbaar de invloed van enige jaren gebrek aan oefening waar te nemen, even onmiskenbaar was de invloed van een winter studie. Het was een plezier ook in dit opzicht naar de sprekers te luisteren.

Dit was trouwens ook het oordeel van onze buitenlandse kameraden. Onze studiezin en ons organisatievermogen, noemde één van hen de oorzaken van ons succes. Laten we dit compliment voor deze keer maar eens aanvaarden, maar er tevens voor zorgen, het waard te zijn!

Bij de behandeling van voorstel 11 kon ik niet goed uitmaken, wie er op de verkeerde weg was. Eén afgevaardigde zei: de Jeugd, maar zonderde het federatiebestuur (nu bondsbestuur) er niet van uit. Een ander zei: de T.J.O., maar wilde die niettemin steunen, een derde was van mening, dat de vorige spreker het goede pad verlaten had; in ieder geval, laat ons hopen, dat zij, die eventueel een zijweggetje ingeslagen zijn spoedig de weg terug zullen vinden.

Het congres is weer voorbij; het was een goed congres en zal zeker goede vruchten afwerpen voor onze „Bond" en ons doel.

J. W. Prent.

NOVAJ ELDONAĴOJ

Ni ricevis por recenzi ankoraŭ jenajn novajn eldonajojn:

Londonanidoj, de Donald W. Munns. Romano. Eldonis The Esperanto Publishing Company Ltd. Heronsgate, Rickmansworth, Anglio.

Avo Joco Rigardas, de Ivan Vazov. El la Bulgara lingvo tradukis K. R. Georgiev. Eldonis: Bulgara Esperantista Asocio.

Jarlibro 1945, dua parto, de Internacia Esperanto Ligo.

La vivo de l' Eskimoj, de prof. Agostinho da Silva. Elportugaligis M.F. (Dua revizita eldono). Eldonis: Portugala Eldona Rondo. Monte da Lapa 49-1, Porto (Portugalio).

Komunaj kantoj. Eldonis Norvega Esperantista Ligo. Oslo, Norvegio.

La granda Aventuro, verkita de Ferenc Szilgyi (noveloj). Eldonis Eldona Societo Esperanto, Stockholm, Svedio.

Al la deka Brazilia Kongreso de Esperanto, de Francisco Valdomiro Lorenz. Memoriĝajo pri la nomita kongreso. Eldonis: Editora D. Federacao E. Brasileira, Rio de Janeiro, Brazilio.

D-ro Dorner, verkita de H. L. Egerrup. Romano, 208 paĝoj. Eldonis Dansk Esperanto Forlag, Aabyhoj, Danlando.

ESPERANTO IN DE JOURNALISTIEK

In het Zweedse Esperanto-orgaan „Okcident-Sveda Saluto" adres Götahalmsg. 14, Göteborg, treffen we, behalve een aantal dankbetuigingen van Nederlandse esperantisten voor ontvangen kledingstukken — welke Nederlander die geen esperanto kent kon de Zweden en Denen die ons steunden, persoonlijk bedanken? — vele adressen uit verscheidene landen met verzoeken om correspondentie, aan. Wat wij belangrijk achten is de poging om te komen tot het stichten van een internationale vereniging van beroepsjournalisten-esperantisten.

Uit een tiental landen vindt men reeds namen en adressen vermeld, w.o. van den redacteur Buitenland van de Neue Berner Zeitung, die zijn buitenlandse correspondenten wenst te vermeerderen en deugdelijke artikelen en berichtgeving verzoekt in het Esperanto, geschikt voor zijn blad, tegen betaling van honorarium. Ten dienste onzer lezers, die aan de gestelde eisen voldoen nemen wij zijn stukje over.

Pri kunlaboro de Esp. ĵurnalistoj.

D-ro Arthur Baur, Auslandsredaktion der Neuen Berner Zeitung, skribas:

Ŝajnas al mi, ke estus utile se la ĵurnalistaj kolegoj en diversaj landoj konus unu la alian, ĉar oni fakte povas bone fari reciprokajn servojn. Pro tio la eldono de adresaro ne estus malbona ideo. Esperantistaj ĵurnalistoj povus fari unu al la alia tre bonajn servojn en tiu maniero, ke ili havigus bonajn artikolojn. Ni ne povas konkuri kun la grandaj novajagentejoj — sed tio tamen lasas ankoraŭ eblecon por artikola servo.

Mi prenu konkretan ekzemplon, kiel la afero aspektas por mi. Mi estas redaktoro por eksterlandaj aferoj en sufiĉe grava ĵurnalo de la kamparana partio. — Mi disponas pri kelkaj kunlaborantoj en aliaj landoj (Francujo, Italujo) sed mi ŝatus havi ankoraŭ pliajn, kiuj verkos por mi legindajn sur bonaj faktoj bazitajn k. kun kritika kapo rigarditajn artikolojn pri aktualaj aferoj en siaj landoj. — Se la skribmaniero konvenus al nia gazeto, mi tradukos la artikolon k. aperigos ĝin. Por ĝi mi pagus nian kutiman honorarion. Tiel al ni do estus servo farita. — Kompreneble ankaŭ mi mem estas preta je tiuj kondiĉoj verki artikolojn pri svisaj aferoj por alilandaj ĵurnaloj, se tio interesus iun.

Raporto pri la 27a kongreso, okazinta dum Pasko en Alkmaar

KONGRESRAPORTO
(daŭrigo: vidu L.E. de 4-5-1946)

DUA KUNSIDO.

La prezidanto sciigas, ke la raportistoj de V.A.R.A. deziras esti rigardataj kiel delegitoj. K-do Kruit raportas pri la kunveno kun la delegito de I.E.L. s-ro Goldsmith. Oni ne sukcesis fari interkonsenton, ĉar s-ro Goldsmith persistas pri sia postulo, ke la petskribo al U.N.O. okazu sub la aŭspicioj de I.E.L. Ĉar ni opinias, ke tio devas okazi en kunlaboro kun ĉiuj internaciaj Esperanto-organizoj kaj L.E.A.-oj, la federacia estraro decidis ne humiliĝi antaŭ lia postulo kaj pro tio ne kunagados en la kolektado de la subskriboj.

La kongreso unuanime konsentas.

Statuto kaj regularo.

K-do van Essen, kiel ano de la regulara komisiono, per kelke da vortoj rekomendas la proponitajn statuton kaj regularon kaj i.a. diras, ke nun ne plu temas pri malplimulto en la komisiono, ĉar dum la laboro ni atingis unuaniman interkonsenton.

La prezidanto proponas diskuti la temon en tri partoj.

a. ĝenerale sen paragrafoj 1 kaj 2.

b pri la nomo.

c. pri celo kaj rimedoj

Alkmaar: Ni esprimas nin kontraŭ la nova formo ĉar ni ne deziras esti regataj de supre. Federacio estas libervola kunlaborado, dum en asocio ni perdos parton el nia libereco. Praktike malmulte ŝanĝiĝos, sed temas pri principa ŝanĝo.

Arnhem esprimas sin por la nova strukturo. Kelkaj anoj estis kontraŭ, sed ni sukcesis konvinki ilin. Ni ĉiuj ŝatas la liberecon, sed estas multaj anoj kaj sekcioj, kiuj misuzas la liberon, farante nenion. Se la distriktoj turnas sin al ili, ili simple silentas kaj en asocio tio ne plu povas okazi.

O. de Vries: (ĝen. membro) Mi tre ŝatas la federacian strukturon. En laborista movado regas diversaj opinioj pri politiko, kiujn ni volas kunigi. En asocio tiu kunigo de diversaj opinioj ne estas ebla. Arnhem volas aktivigi la membrojn per la nova strukturo, sed ĝuste la federacia strukturo instigas al aktiveco. La ŝanĝo estas danĝera por nia organizo.

K-do van Haren respondanta por la estraro, petas sekcion Alkmaar kaj la kongreson ne romantike trakti niajn aferojn. Diktatorecajn inklinojn neniu el ni havas. Tiu ĉiama akcento pri memstareco ĝuste estas la baro al plena evoluo de nia energio. Oni ne sentas sin ligita al la tuto. Ĝenerale la interesiĝo direktas sin grandparte al la propra sekcio kaj tiu animstato naskas la grupan ŝovinismon. Vi ĉiuj estas aktivuloj en nia movado. Vi havas viajn zorgojn pri la bona evoluo de via sekcio. Ankaŭ ni havas niajn zorgojn, sed niaj zorgoj direktiĝas de nordo al sudo kaj de okcidento al oriento. Jen unu el niaj zorgoj: En lokoj, kiel Den Helder, Enkhuizen kaj multaj aliaj, ankoraŭ ne ekzistas sekcioj de nia organizo. Jen tasko por la distriktoj, en kiuj klopodoj ni tutkore partoprenos kaj kiuj nur pere de forta distrikto kaj centralizita aranĝo de propagando kaj instruado povas solviĝi.

Voĉdono pri la ĝenerala karaktero de la statuto.

Por: 1606, Kontraŭ: 223, Sin detenas: 35.

Pri la nomo.

K-do Kruit enkondukas la priparolon. En la konsilantaro oni atentis du flankojn. Unuflanke la gravecon de tradicio, aliaflanke oni komprenas, ke la nomo estas malĝusta, arkaika. Ni rekomendas la amendon de Rotterdam 2a, konservi post la nomo Asocio de Laboristaj Esperantistoj la literojn F.L.E., kiel kompromison al la tradicio.

K-do Wels interrompe petas la signifon de la literoj F.L.E.

Rotterdam 2a: Mia sekcio proponas „Fidu la Estonton".

Utrecht: Defendas la epiteton Socialista anstataŭ Laborista, ĉar, ĉu nia organizo havus ekzistrajton sen la socialista tendenco?

Alkmaar proponas nome de Alkmaar kaj Heiloo la nomon „Fratecon liveras Esperanto".

Hago: Laŭ tradiciaj motivoj ni deziras, ke la Federacio restu tia, kia ĝi ĝis nun estis. Alia nomo neniel ŝanĝos nian principon aŭ agadon. Nia tasko restas kultura.

Rotterdam 5a: Ĝis nun ni opiniis, ke la esperantistaro estas elstara parto de la homaro, kiu racie povas pensi kaj ankaŭ faras tion. La nova nomo estas pli konforma al nia organizo. Ni restu raciaj.

Amsterdam 5a, tamen defendas la malnovan nomon, ĉar la nomo jam tiel fiksiĝis en la spirito kaj en la koro de nia anaro. Se la kongreso tamen akceptos la novan nomon, ni proponas kiel signifon por F.L.E. „Fratiga Ligo Esperantista".

Amersfoort: Ĵus iu mortis, nome nia Federacio. Se nova nomo estas necesa, ni ĝin akceptu.

K-do van Haren respondas: Ni proponas la epiteton Laborista en nia nomo, ĉar en la statuto ni sufiĉe esprimas nian socialistan tendencon.

Voĉdono pri la nomo Asocio de Laboristaj Esperantistoj.

Kontraŭ: Hago, Vlaardingen, Amsterdam 4a, Amsterdam 1a, Beverwijk, Koog aan de Zaan. Hengelo, IJmuiden, Utrecht, Amsterdam 5a kaj 3 ĝeneralaj membroj.

Do la nova nomo estas akceptita.

K-do Degenkamp faras kelke da lingvaj rimarkoj pri la proponitaj devizoj esprimitaj per la literoj F.L.E. K-do Wels proponas lasi la decidon al la estraro kaj la venonta kongreso konfirmu la elekton de la estraro. *La kongreso akceptas.*

Pri par. 2a.

Utrecht insistas pri la epiteto Socialista.

Amsterdam 13a: Antaŭ kelke da jaroj ni havis la klasbatalan starpunkton. Ni devojiĝis de tiu vojo. En venonta kongreso ni denove esprimu nin por la klasbatalo, sed pri la diversaj tendencoj ni estu neŭtralaj.

K-do Kruit respondas: Mi rimarkas kelkan konfuziĝon pri la fakto, ke oni vidas ion novan en la regularo. La vorto klasbatalo jam estas ŝanĝita antaŭ la milito en Amsterdam. Alkmaar deziras konservi tekston el 1940a. En tiu jaro ni ne plu havis okazon ŝanĝi la membroatestojn kaj tio verŝajne kaŭzis la konfuzon.

Voĉdono pri par. 2a.:

Kontraŭ: Arnhem, Heiloo. Amsterdam 13a. *Akceptita.*

Pri art. 15 de la statuto rilate la amendon de Amsterdam 3a. K-do Kruit petas liberon por la estaro. ĉar ĝi estas jura demando. *Akceptita.*

Pri art. 9 de la regularo sub b.

Haarlem defendas sian amendon pri forigo de la fakaj grupoj.

K-do Kruit atentigas, ke eventuala starigo de faka grupo okazos en interkonsento kun la koncerna sekcio aŭ loka distrikto. Neniu kontraŭ.

Pri art. 10 de la regularo rilate la amendon de Haarlem.

K-do Kruit klarigas: regionaj distriktoj havas avantaĝon. Taŭga akzemplo estas Het Gooi, kiu troviĝas inter Utrecht kaj Noord Holland. Ĉe regionaj distriktoj ni devas fiksi limon sen klara kriterio. En provincaj distriktoj tamen ni povas en okazo de malkonsento apelacii al la oficialaj limoj.

Utrecht klarigas sian deziresprimon kaj forte rekomendas ĝin.

Arnhem: Utrecht kaj Arnhem proponis proksimume la samon. Unu ĝenerala membro tre malfacile povas prilabori iun urbon kaj la ĉirkaŭaĵon. Ni deziras, ke oni akceptu la amendon de Arnhem aŭ la deziresprimon de Utrecht.

Hago: Ni subtenas la vortojn de k-do Kruit kaj proponas akcepti la deziresprimon de Utrecht.

Roterdam 5a bedaŭras, ke la komitato ne informis nin pri la skrupuloj de la kontraŭregionaj distriktoj.

K-do O. de Vries esprimas sin kontraŭ la aranĝoj laŭ la provincaj limoj, ĉar liaopinie la Gooi-regiono pli bone povas labori en la kadro de la Utrechta distrikto.

K-do Kruit proponas akcepti la proponon de la regulara komitato kun la deziresprimo de Utrecht.

Voĉdono: Neniu kontraŭ.

Pri art. 10 sub d.

Haarlem defendas la amendon al art. 10a sub d.

K-do Kruit substrekas la vortojn de Haarlem, sed diras, ke tio praktike ne estas ebla, ĉar la nunaj estraranoj estas superŝutitaj de laboro. Li tamen promesas estontece pli atenti la distriktajn kunvenojn. Ni rigardu ĝin kiel deziresprimon.

Hago: Vi povas delegi konsilantaranon, se la estraro ne povas disponi pri tempo.

Heilo ordoproponas aldoni la vortojn „zo mogelijk".

Voĉdono pri la amendo de Haarlem al art. 10a sub d.

Por: Haarlem, Enschede, Amsterdam 15a. *Malakceptita.*

Pri art. 10 sub g.

K-do Kruit rekomendas la amendon de Haarlem. Same kiel la S.A.T.-movado en Nederlando estas reprezentata de k-do Wels, ankaŭ Esperanto ĉe la instruado estu reprezentata en la konsilantaro.

Voĉdono pri art. 10a sub g.

Kontraŭ: Amsterdam 3a. *Akceptita.*

Pri art. 10 sub h.

K-do Kruit rekomendas la amendon de Haarlem kaj i.a. diras, ke sekcio Hago fariĝis tiel granda, ke ni deziras reprezentiĝon en la konsilantaro.

Voĉdono: Neniu kontraŭ.

Pri art. 11 de la regularo.

Oni akceptas.

Art. 12a.

La kongreso akceptas sen la amendo de Haarlem.

Pri art. 13.

K-do Kruit malrekomendas la amendon de Alkmaar. *Neniu kontraŭ.*

Pri art. 15a.

K-do Kruit rekomendas la amendon de la federacia estraro.

Voĉdono: Kontraŭ, Rotterdam 4a kaj 5a, Amsterdam 3a.

La amendo estas akceptita.

Pri la *amendo de Alkmaar.*

Alkmaar defendas kaj klarigas sian amendon.

Hago: La amendo estas superflua. Distrikto konsistas el sekcioj. Se la sekcioj volas proponi ion kial fari tion per la distriktoj?

Amsterdam 3a: Distrikto ne povas ensendi proponojn. Tion faras la sekcioj. Tiel ĝeneralaj membroj havu pri da rajto ol ordinaraj membroj.

K-do van Essen: Temas pri du diversaj aferoj. Ĉu la distrikto rajtas ensendi proponojn kaj ĉu ĝenerala membro devas ensendi ilin pere de la distriktoj aŭ de la sekcioj? Antaŭe jam ekzistis kutimo, ke distriktoj ensendas proponojn. Kompreneble ĝi ne havu voĉdonrajton, sed proponi ĝi povas. Ĝenerala membro ne povas fari siajn proponojn pere de la distrikto, ĉar ĉi lasta ne havas voĉdonrajton. Do mi rekomendas al vi doni proponrajton al la distriktoj.

N.H.-distrikto: Mi povas konsenti aldonon de Alkmaar. La distriktoj havu okazon proponi

kaj sugesti en la kongreso. O. de Vries deziras paroli por la ĝeneralaj membroj kaj i.a. mencias sian multan laboron por la Federacio kaj S.A.T. en la Gooi-regiono. Stariĝis S.A.T.-grupo, konsitanta el 30 membroj, el kiu oni konstruu federacian sekcion kaj kiel oni povus fari tion se oni buŝumus la ĝeneralajn membrojn

K-do Kruit defendas la amendon de sekcio Alkmaar, ĉar ankaŭ en sekcioj estas pasivaj kaj aktivaj membroj, kaj tiaj aktivuloj havus ne tiom da privilegioj, kiom havus la ĝeneralaj membroj, se oni akceptus la amendon de Alkmaar.

Voĉdono: La kongreso *akceptas.*

TRIA KUNSIDO.

Jubilea donaco.

K-do Ten Hagen komunikas, ke la jubilea donaco sumiĝas 939,70 gudenoj.

La prezidanto danke akceptas, kaj sciigas, ke oni unue aĉetos adresilon, kiun la federacio urĝe bezonas.

Daŭrigo pri la regularo.

K-do Kruit opinias la amendon de Haarlem al art 15a simpatia gesto de grandaj sekcioj al malgrandaj, sed la teksto de Haarlem tro malfavoras al la grandaj sekcioj.

Haarlem deziras plifaciligi la vivon al la malgrandaj sekcioj kaj pro tio faris la amendon.

Distrikto Amsterdam opinias malĝuste ke la unuaj 10 membroj ne partoprenu la kostojn. Ĝi scias la malfacilajojn de la grandaj sekcioj. La malgrandaj sekcioj facile povas kunveni en la hejmo de unu el la membroj. Oni havas intereson nur por tio kion oni pagas.

Rotterdam III deziras ke sekcioj pagu laŭ sia membronombro, ĉar ili ankaŭ voĉdonas laŭ sia membronombro.

Hago: Malgranda sekcio uzas ofte lernejĉambron tute senpage. Tia sekcio preskaŭ ne bezonas monon. En granda urbo ni bezonas multe da mono por lui salonon.

Amersfoort. Antaŭe mi estas membro de malgranda sekcio, kiu ricevis ĉion senpage de la komunumo kaj pro tio estis riĉega. Nun mi loĝas en Amersfoort kaj tie ni baraktas kun malplena kaso. Mi malrekomendas la amendon de Haarlem.

La kongreso akceptas la tekston de la regulara komitato. Voĉdonis kontraŭ: Wijdenes, Heiloo, Rtd III, Asd VI, Haarlem, Rtd V, Oostvoorne kaj Sliedrecht.

Pri art. 18.

Oni akceptas la amendon de la fed estraro. Neniu kontraŭ.

Pri art. 15a.

Amendo Haarlem. Oni akceptas la ŝanĝon „Bij staking van stemmen" enz. je „Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen".

Aldono al la regularo.

Art. 19.

Oni akceptas la amendon de la fed. estraro.

Pri art. 14.

K-do Kruit deziras kompletigon de la regularo laŭ tio, kio en la praktiko jam ekzistas. La kongreso akceptas. Neniu kontraŭ.

Kotizo.

K-do Pouli, kasisto, rekomendas ne sanĝi la kotizon ĉijare.

K-do ten Hagen petas informojn pri la distrikta kotizo. El la respondo montriĝas, ke la distrikta kotizo por la provinco estas po 5 cendoj monate.

Rotterdam IV. Aldonas, ke la urba distrikto enkasigas po 5 cendoj monate kaj el tio la provinca distrikto ricevas po 3 cendoj.

K-do Brakensiek informpetas ĉu la kotizo por gefratoj, samhejmanoj, estas egala al geedza kotizo? *K-do Pouli* respondas, se oni konsentas pri ricevo de nur unu gazeto por ambaŭ, tiukaze oni povas pagi la geedzan kotizon.

Arnhem sugestas pri enkasigo de la kotizo per la distriktoj. K-do Pouli konsentas pri tio. La kongreso unuanime *akceptas la proponon.*

Propagando.

K-do F. de Vries opinias pli racie transdoni ĉi tiun proponon al la komitato Esperanto ĉe la struado, ĉar temas nur pri propagando en gepatraj komisionoj.

Unuanime akceptita.

(FINO en sekvonta L.E.)

DANKO.

Ĉar estas maleble por mi persone danki ĉiujn, kiujn mi ŝuldas dankon, mi volonte esprimas ĝin pere de via gazeto. G. Rosell, Prez. de S.L.E.A.

KONGRESIMPRESOJ

Bonan kongreson ni havis en Alkmaar.
Koran dankon al la gek-doj, kiuj sukcesis organizi ĝin tiom sukcesplene! Mi vere ne bedaŭras mian ĉeeston.
Multajn bonajn impresojn mi kunprenis hejmen. Interalie pri la facila interkomprenado de la diversnaciaj gek-doj. Mi aŭdis malnovajn Esperantistojn, parolantajn kun la eksterlandanoj. Ili parolis bone, glate, flue. Ankaŭ „novbakitajn" gekuraĝulojn mi observis. Ili gaje interbabilis kun la Angloj, la Svedo, la Franco kaj la Dano.
Kompreneble ili fieris pri siaj lingvaj scioj kaj klopodis ĉiel paroli. Mi vidis nian Anglan k-don Brown. Li estis kvazaŭ premita en anguleton, dum kvin aŭ ses knabinoj atakis lin per siaj esperantistaj kapabloj. Kia ĝojo! La k-do tute bone komprenis ilin! La vizaĝoj radiis pro feliĉo! Mi supozas, ke tiuj knabinoj kun pli multe da entuziasmo kaj fervoro sin jetos sur la lingvajn malfacilajojn. H.O.B.

ALVOKO

AL POŜTISTOJ DE LA TUTA MONDO.

Antaŭ la milito ekzistis Unuiĝo de Poŝtistoj-Esperantistoj el la tuta mondo. Ĉi-tiu organizo grave helpis nin poŝtistojn. Per ĝi ni havis kontakton kun ĉiuj poŝtistoj-esperantistoj kaj per tio ĉi — internacian ofican kaj ĝeneralan kulturon.
Nia urĝa devo estas restarigi tuin ĉi organizajon!
Por ke oni tuj komencu le preparajn praktikajn laborojn, en Sofio formiĝis iniciativa komitato, kun la celo;
kontakti kun tutmondaj samideanoj-poŝtistoj por la refondo de la Unuiĝo Tutmonda de PTT-istoj kaj reeldono de la internacia monata gazeto de PTT-istoj.
Bulgaraj kaj alilandaj poŝtistoj! Skribu al Dimitr Karagjozov, kasisto ĉe la Centra Poŝto, Sofia, Bulgario.

FERVOJISTOJ EL ĈIUJ LANDOJ.

Ni restarigu nian internacian fak-organizon! En Sofio estas fondita iniciativa komitato por restarigo de la organizo; ĝi faros ankaŭ la preparajn laborojn por reeldono de la internacia fervojista gazeto, redaktota nur en Esperanto.
Sendu sciigojn pri la Esp. movado inter la fervojistoj en via lando, pri viaj sindikatoj, pri la socia kaj ekonomia stato de via metio! Ni estu forĝistoj de la internacia kunlaborado kaj solidareco.
Tuj skribu al la iniciativa komitato, adreso: s-ro Petr Lilkov, str. Odrin 9, Sofia — Malaŝevci, Bulgario.

ESPERANTO-STENOGRAFIO

Ĝoje mi legis en la lasta numero la sciigon pri stenografio „Groote".
Mi profesie konas ĉi tiun sistemon en nederlanda kaj angla lingvoj, do sperte scias, ke ĝi estas taŭga.
Tamen.... jam ekzistas sistemoj por esperanto. De antaŭ la milito mi memoras, ke iu k-do en Terneuzen sin pri ĝi okupis; en la ĉi jara marta numero de Esp. o Internacia, troviĝas anonco de iu italo rilate al tio kaj, se mi ĝuste memoras, mi kredas ke ankaŭ S.A.T. stenografiĝis siajn kongresojn.
Tial estus dezirinde elprovi la ekzistantajn sistemojn por fine rekomendi kaj apliki la plej taŭgan. C. W. van Altena,
Noorderspoorsingel 22b, Groningen.

Een respectvolle rehabilitatie!

In no. 5 van L.E. wordt het onderschrift gewraakt, dat de redactie van „De Vrije Socialist" onder een pleidooi voor Esperanto plaatste.
Inderdaad had de redactie met haar onderschrift geen gelukkige greep gedaan, maar in het volgende no. van „De Vrije Socialist" werd echter een *gehele pagina* aan Esperanto gewijd! Ter inleiding hiervan schreef de redactie, na haar onderschrift overstroomd te zijn met ingezonden stukken, waarvan zij thans de 3 voornaamste in haar blad opnam. „Wat hebben wij nu misdaan?" zegt de redactie „alleen maar geschreven, dat bijv. ook het frans als wereldtaal aanvaard zou kunnen worden. Blijkbaar hebben wij met deze veronderstelling de stok in het hoenderhok geworpen! Welnu, per slot van rekening verwachte men niet van een redacteur, dat hij alle wijsheid in pacht heeft! Wij zijn gaarne bereid onze bladen voor de Esperanto-propagandisten open te stellen, mits zij kortheid betrachten, en daarmee basta!"
Ziedaar, een kort maar krachtig antwoord en consequent!
Als voorloper van een min of meer geregelde Esperanto-rubriek verscheen van J. v. W. in „De Vrije Socialist" intussen „Een praatje over Esperanto".
Wij menen met deze opsomming de redactie van „De Vrije Socialist" ten volle te hebben gerehabiliteerd en besluiten met de wens, dat andere redacties hieraan een voorbeeld nemen! J. v. W.

MORTIS K-DO H. J. DE GEEST

Je la 23a de majo martis en la aĝo de 53 jaroj post longa suferado nia asociano k-do H. J. de Geest. Post la unua mondmilito li, ekinteresiĝis pri Esperanto, partoprenis elementan kurson, fariĝis ano de L.E.E.N. kaj restis fidela al Esperanto ĝis sia lasta elspiro. Lia fervoro por la lingvo jam montriĝas el tio, ke tri jarojn post sia unua kurso, li sukcesis akiri la B-diplomon.
En 1929 a li forlasis la neŭtralan movadon kaj aniĝio al la Federacio.
La kara mortinto loĝis en diversaj lokoj de nia lando, kaj ĉie la kamaradoj tuj ekamis lin pro lia aktiveco por la granda idealo. De Geest estis unu el tiuj, kiuj faris ĉiajn laborojn en la Federacio, li estis estrarano de pluraj sekcioj, li gvidis kursojn, li faris prelegojn. Aparte menciinda estas, ke li dum multaj jaroj prezidis sekcion A'dam XIIIan. En niaj kongresoj li fariĝis konata pro siaj salutparoloj nome de sia sindikato, la Nederlanda ligo de foto-, lito-, kaj ĥemigrafistoj, kiujn paroladojn li ĉiam faris Esperantlingve. Multaj kamaradoj, ankaŭ eksterlandaj, kiuj troviĝis en embaraso, estas helpitaj de De Geest. Je tiu laboro li foje kaj foje spertis, ke dankemo estas eco malofta, sed eĉ post granda seniluziiĝo li ne perdis la fidon en siaj kunhomoj.
Kiam li kuŝis en la malsanula lito kaj grave suferis li ne forgesis nian aferon. Ĉiu bona sciigo pri Esperanto ĝojigis lian koron.
La morto faris finon al la suferado de De Geest. La nomo kaj la laboro de nia kara kamarado restas por ni neforgeseblaj. H. Sch.

ESPERANTO EN DE WETENSCHAP

Het is een verheugend verschijnsel, dat de Wetenschappelijke Wereld. van haar voor de oorlog betoonde belangstelling voor Esperanto, in toenemende mate opnieuw doet blijken. Het onderstaande, gedeeltelijk overgenomen, ingezonden stukje uit het Chemisch Weekblad van 16 Maart '46 getuigt daar mede van.

Naar eentaligheid in de wetenschappelijke litteratuur

Nu er stemmen opgaan voor het publiceren van wetenschappelijk werk in de Nederlandse taal en er gepleit wordt voor Nederlands in het Recueil, is het tijd, een voorstel, dat al lang in de pen was, niet langer uit te stellen.

Voor òns ligt de kern van de zaak hier: alle artikelen over wetenschappelijke onderwerpen die overal in de wereld belangstelling vinden, worden in feite geschreven voor een internationaal publiek, en daarmee hebben de auteurs en uitgevers van wetenschappelijke tijdschriften ten volle rekening te houden, wil er nog iets van internationale samenwerking op wetenschappelijk terrein terecht komen. Waartoe het publiceren van wetenschappelijke artikelen in nationale talen leidt, ervaren we dagelijks met steeds weerkerende ergernis. We moeten artikelen lezen, of trachten te lezen, in, of doen vertalen uit: Engels, Frans, Duits, Italiaans, Russisch, Spaans, Pools, Tsjechisch, Roemeens, Deens, Noors, Nederlands, Fins, Hongaars, Lettisch, Japans. . . . Het voorstellen van Nederlands voor wetenschappelijke publicaties is pleiten voor het bestendigen en verergeren van deze reeds nu onhoudbare toestand.

Het wordt hoog tijd, dat aan de veeltaligheid in de internationale wetenschappelijke litteratuur, alsmede op congressen e.d., een definitief einde komt. Dat is een eis van efficientie. Eentaligheid zij het doel. Vraag: welke taal?

Zowel uit het pleiten voor Nederlands, als ook uit het fiasco van het initiatief van ex-minister Bolkestein in Londen, als voorts uit ontelbare andere voorbeelden, blijkt overduidelijk, dat geen der nationale talen voor deze rol in aanmerking komt, alleen al omdat nationale gevoeligheden en politieke overwegingen dat niet toelaten. Hierop heeft ook prof. dr. C. de Boer nog onlangs in een openbare rede te Leiden duidelijk gewezen. Bovendien mogen we het wel als proefondervindelijk vastgesteld beschouwen, dat verreweg de meeste intellectuelen er niet in slagen een zogenaamd natuurlijke taal, die ze niet dagelijks om zich heen horen en die ze niet dagelijks spreken, te beheersen.

Om de weg tot het uitsluitend gebruik van Esperanto voor het wetenschappelijk verkeer te effenen, moeten we beginnen het naast de andere talen te gebruiken. Het is daartoe nodig, dat er wetenschappelijke tijdschriften zijn, die bereid zijn artikelen in Esperanto op te nemen. De toch reeds meertalige, als bijv. het Recueil, komen daarvoor, naar het ons voorkomt, het eerst in aanmerking.

Wij stellen hierbij dus voor, Esperanto in het Recueil toe te laten. Ook het toevoegen van resumé's in Esperanto aan artikelen in andere talen zou overweging verdienen.

Verschillende Japanners publiceren al jaren in Esperanto en onlangs verscheen een artikel in Esperanto in een Engels vaktijdschrift.

Wat zijn uitdrukkingsmogelijkheden betreft doet Esperanto voor geen andere taal onder. De tijd- en kostenbesparingen bij het publiceren en het lezen van publikaties, om nog maar niet eens te spreken van internationale congressen, enz., zullen eveneens aanzienlijk zijn, als we eindelijk verlost zijn van internationaal onleesbare talen, waartoe ook onze eigen taal behoort.

Resumo. Ni proponis allasi Esperanton en la „Recueil des Travaux Chimiques des Pays-Bas", ĉar nur laŭ la vojo de la iom-post-ioma enkonduko de Esperanto estos atingata la fina celo: unulingveco en la scienca literaturo. Ni volonte ricevos de fremdaj samfakuloj esprimojn de simpatio al nia propono.

Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN.
Dr. D. CANNEGIETER.
Dr. J. W. DIENSKE.
Mevr. Dr. F. G. KREULEN—VAN SELMS.
Dr. W. J. NIJVELD.
Dr. F. SJOLLEMA.
Drs. G. J. SNAAUW.
Dr. K. A. DE VRIES.
Drs. W. P. ROELOFS.
Adreso: Herengracht 141, Amsterdam.

Adhaesiebetuigingen zonden reeds: Ir. M. Beekman; Dr. Joh. Hoekstra; Ir. H. Bouman; A. H. v. d. Velde, farmaceutisch hoofdinspecteur van de Volksgezondheid; Dr. P. Th. Luyckx; mej. Ir. O. B. van de Weide; Dra. M. C. W. Muus; Ir. J. S. Doting; C. K. Zijlstra, directeur van de keuringsdienst te Assen; Dr. J. Th. Hackmann en verder een aantal buitenlandse chemici, *waarvan het merendeel Engelse.* (wij onderstr. red. L.E.)

Gebruikt steeds voor al uw correspondentie een esperanto-envelop of briefkaart of gebruik een esperanto-propaganda-zegel. Zo maakt ge goede propaganda!

Copy dient vóór de 20e van elke maand bij den redacteur te zijn.

Voor de Natuurvrienden

Onderstaande brief, welke voor „natuurvrienden" van belang kan zijn, ontvingen wij uit Zwitserland. Zij kunnen — dank zij hun kennis van Esperanto — reeds weer betrekkingen met het buitenland aanknopen. in afwachting van de mogelijkheid ze weer te bezoeken.

En Svisio oni ankaŭ laboras por Esperanto. Tre rimarkinda estas la lastjara decido de la internacia centra komitato de la Turista Asocio „la Naturamikoj", eldoni la kotizmarkojn en Esperanto kun la surpreso „La Naturamikoj". Ĉiu T.A.N.-ano kaj ĉiu kiu aliĝas al la landa sekcio de la internacia Turista Asocio „La Naturamikoj" ricevas ĝin post pago de la kotizeto por glui sur la membrokarton. Ĝi estas T.A.N.-legitimilo, kiu rajtigas la posedanton partopreni ĉiujn aranĝojn de la Turista Asocio kaj malmulte-koste pasigi libertempon en la hejmecaj naturamikdomoj de ĉiuj landaj sekcioj. Tio estas vere bona afero kaj multvalora, precipe por esperantistaj gekamaradoj kiuj migremas de lando al lando por ĝui naturbelecojn kaj ekkoni fremdajn popolojn. Sur-vojaĝe ili povas tranokti en naturamikaj hejmoj kaj tie pasigi amikecajn horojn kun gek-doj.

La svislanda Turista Asocio posedas 75 naturamikhejmojn kiuj estas plejparte dissemitaj en la bela, alta montaro de nia lando. La hejmoj servas precipe kiel elirloko por belaj promenadoj en florumitaj kamparoj au por montmigrado.

T.A.N. estas laborista kultura organizo, tial subtenu ĝin kun entuziasmo. Se vi volas viziti naturamikajn hejmojn aŭ aliĝi al T.A.N. informu vin ĉe via landa sekcio au skribu al la Intern. Centra Komitato de la Turista Asocio „La Naturamikoj" Postfach Sihlpost 365, Zürich. La centra komitato ankaŭ eldonas belegan revueton „Der Naturfreund" kiu enhavas Esperanto-angulon.

Geesperantistoj! kunlaboru kun tiu laborista kulturorganizo kaj diskonigu ĝin en la tuta mondo, tiel vi faras plej bonan propagandon ankaŭ por Esperanto! W. Kobelt.
Thalerstrasse 340. Rheineck, Svisio.

DANKESPRIMO

Ĉar ne eblas respondi ĉiujn ricevitajn esprimojn de simpatio kaj bondezirojn por mia resaniĝo persone, mi per ĉi tiu anonco esprimas mian sinceran dankon. La montrita interesiĝo tre kortuŝis min.

Informcele mi aldonas, ke la operacio bone sukcesis, mia stato de resaniĝo estas kontentiga, sed laŭ la kuracisto longdaŭra. Sincere via
A. Veen, Prez. F.L.E.

JUBILEA DONACO

La distrikto Amsterdam sciigas, ke la tuta sumo kiun ĝi kolektis kiel jubilea donaco al nia asocio okaze de ĝia 35-jara ekzistado estas f 1.068.50.

Pro miskompreno ni ne menciis la sekciojn Amsterdam II kaj Arnhem, kiuj apartenis al la unuaj pagantoj, dum ankoraŭ sekvis la sekcioj Alkmaar, Hengelo, Haarlem, Rotterdam V kaj Wormer. Por la distriktestraro; G. Kemper, kasisto.

BESTUURS MEDEDELINGEN

De oude lidmaatschapsboekjes dienen voorlopig nog te worden gebruikt, daar wij de nieuwe pas kunnen uitgeven na de Koninklijke Goedkeuring.
Ter vermijding van misverstand gelieve men er echter de leden opmerkzaam op te maken, dat de Statuten en het Reglement niet meer gelden.

ONZE NAAM.

Het congres heeft aan het bondsbestuur opgedragen de betekenis van de letters F.L.E. vast te stellen.
Het devies zal luiden „Fidu la Estontecon".

VARA-ELSENDOJ.

Ni ricevis kelkajn leterojn pro la elsendo je 27a de aprilo, en kiu parolis nia k-do J. L. M. Visser pri la balotoj.
Ĉi tiuj leteroj estas bazitaj sur miskompreno pri la karaktero de la elsendoj kaj, ĉar eble pluraj aliaj ne komprenas la situacion, ni deziras doni kelkajn klarigojn.
La sendotempo apartenas ne al nia asocio, sed al Vara, kiu nun ankaŭ plene pagas la programojn.
Vara elsendas en kunlaboro kun ni, tio signifas, ke ni povas proponi kaj sugesti, sed Vara rezervas al si certajn ideojn kaj dezirojn.
Ni proponis la paroladon, anoncitan en L.E., sed Vara deziris specialan paroladon pri la balotoj kaj kompreneble laŭ sia propra tendenco. Ni zorgis, ke ĝi akiris kompetentan helpon de iu kamarado, kiu laŭ sia konvinko pretas plenumi tiun taskon. Nia asocio metas Esperanton je la servo de la laboristaj organizoj kaj, disponigante niajn peradon kaj helpon, ni fidas, ke la kamarado, plenumanta la taskon neniel kaj neniom malfavoras nian organizon. Nur se tio okazus, ni povus protesti kaj ni certe farus.
Pri la tendenco ni ne okupas nin, ankaŭ sen tio, ĉiu scias, ke Vara havas difinitan starpunkton. La fakto, ke esperanto estas uzata, ne nur por nia propra celo, estas per si men ege valora.
Cetere ĉiuj partioj havas egalan elsendrajton dum la propagando por la baloto. Estas dezirinde, ke ĉiu ĉe sia partio proponu esperantlingvan paroladon!

NIEUWE AFDELINGEN.

Opgericht werden de afdelingen: Aalsmeer, Schoorl, Zuidlaren en Hoensbroek.

CONGRESFOTO'S.

Wij verzoeken degenen die foto's van ons congres hebben gemaakt, daarvan ons een exemplaar te willen zenden voor ons archief.

LIBROSERVO F.L.E.

Postbus 8002, Amsterdam-W., Postgiro Amsterdam 111278.

Wederom kunnen wij de eerste zes delen van onze bekende romanserie leveren, nl.:

L. Turgenjev: Patroj kaj Filoj, vertaald door K. Bein.

V. Korolenko: La Senlingvulo, vertaald door M. Ŝidlovskaja.

A. Latzko: Homoj en milito, vertaald door Ch. Minor.

I. Silone: Fontamara, vertaald door A. Anĝelo en J. van Scheepen.

M. H. Székely-Lulofs: Kulio, vertaald door P. J. Makkinje.

Jef Last: La Hispana Tragedio, vertaald door G. J. Degenkamp.

Alle delen in een nieuwe band en *voor dezelfde prijs als voorheen: f 2.90.*

Bovendien de na de oorlog verschenen werken:

La Forto de l' Vero, door Adi.

Een eenvoudige, oorspronkelijke roman, waarin ook Esperanto een rol speelt; een werkje, juist geschikt voor nieuwe esperantisten, die zich nog niet aan een echt literair werk durven wagen. *Prijs f 1.65.*

D-ro Dorner, door Dr. Egerrup.

Een oorspronkelijk Esperanto-werk, waarin de schrijver in romanvorm een belangrijk sociaan vraagstuk verwerkt, n.l. de kunstmatige voortplanting van het mensengeslacht. *Prijs f 4.—.*

CORRESPONDENTIE MET BUITENLANDERS

Vijf jaren lang hebben wij esperantisten niet de gelegenheid gehad onze taal internationaal te gebruiken. Het ene jaar dat verliep na onze bevrijding, was voldoende om te constateren, dat de esperantobeweging niet ten onder was gegaan. Het ideaal is blijven leven, het idealisme is door terreur noch oorlog geschokt. In alle landen herrezen de esperanto-organisaties en haar bladen, waar deze onmogelijk waren gemaakt en in de overige landen had men het vertrouwen in de toekomst van Esperanto niet verloren. Allerwege komt de wens naar internationaal contact weer op en legio zijn de verzoeken, welke men aantreft in de vele esperantobladen in verscheidene landen om correspondentie met buitenlanders.
Aan de thans in enkele landen — of is het ons land alleen? — heersende anglomanie is het Esperanto niet ten offer gevallen. Integendeel. Sterker gaat het besef leven, dat een werkelijk internationale gedachtenwisseling slechts mogelijk is door Esperanto.
Als een der vele bewijzen daarvan publiceren wij onderstaande brief, welke ondertekend is door 50 leden van een esperantoclub in Rio de Janeiro in Brazilië, in welk land de esperantobeweging veld wint en officiële steun ondervindt.
Deze vijftig leden, allen met naam, beroep en kwaliteiten vermeld, vrouwen en mannen, blijken een zeer heterogeen gezelschap te vormen, als daar onder zijn, officieren van het leger, socialisten, katholieken, communisten, anarchisten, een dominé, een paar joodse leden, ambtenaren, een zwemkampioene, een winnares van een literatuurprijs, een beeldhouwster en schilderes, een actrice, leraren, onderwijzers, professoren in diverse wetenschappen en doctors, studenten en gymnasiumleerlingen, zowel als arbeiders.

Wij hier in Nederland kunnen ons zulks, gezien ook de organisatie waarvan deze esperantoclub een onderdeel vormt (de Christelijke Jeugdbond in Rio de Janeiro) niet goed voorstellen. Reden te meer om zijn kennis van zeden en gewoonten van andere landen uit te breiden en te verrijken door correspondentie, welke — men zij zich daar van bewust! — enkel mogelijk is door Esperanto.
Voor correspondentie wende men zich tot het onder de brief vermelde Adres. Volgt de brief:

Altestimataj kamaradoj,

Nun, kiam, silentiĝinte antaŭ ne longe la kanonoj, malfariĝas la inkubo kaŭzita de la milito en la mondo, ni, subskribontoj, kunvenintaj ĉe la Esperanto-Klubo de la Kristana Asocio de Junoloj de Rio-de-Janejro (Brazilo), esperantistoj de ĉi ĉefurbo, je nia nomo k je tiu de la tuta brazila esperantistaro, kies opinion ni certe bone interpretas, volas saluti vin k, pere de vi, ĉiujn holandanojn esperantistajn, kiuj sukcesis postvivi la teruran kvinjaron da sangavida nazista superregado, konservante, spite ĉion, sian tutan fidon je la altegaj idealoj de la Libereco k de la homa frateco, kiujn Esperanto prezentas.
Ni gratulas ankaŭ vin pro la finvenko de la progresemaj fortoj kontraŭ tiuj de la mito de la supernaciismo, tio estas, de la naciismo je spronoj, atakema k ekskluzivema, enkarniĝinta en la nazi-faŝismo, kiu dronigis la mondon en sangon k larmojn.
Finante, ni eldiras nian esperon ke, unuigitaj ni, pere de ne internacia, sed de sennacia lingvo k kun sennacia koncepto, ni helpos la starigon, en proksima estonto, de epoko en kiu la homaro ne plu bezonos disŝiriĝi per terurabomenaj militoj.
Por ekkonstrui la fundamenton de tiu nova, homareca, frateca epoko, estas nepre necese ke ni agu ĉiam sennaciece. Bonvolu, karaj kamaradoj, trovi por ĉiu el la subskribontoj korespondant(in)on en via lando, por ke ni kunlaboru al la konstruado de tia nova epoko.
Esperanto-Klubo de la Kristana Asocio por Junuloj.

Strato Araujo Porto Alegre, 36.
Rio-de-Janejro (Brazilo).

Prof. Roberto das Neves, profesoro pri filozofio, psikologio, grafologio k Esp., prezidanto de la Esp.-Klubo.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. A'DAM XIII „LIBERIGA STELO".
Sekr.: Westlandgracht 145 ³.

La estraro intencas festi la unujaran reekzistadon de nia sekcio je la *26a de junio 1946.* Samtempe ĝi estos la festo de nia 3a jarkvino kaj por tio ni luis grandan salonon en „Rietwijker", 3e Schinkelstraat.
La anoj, kiuj deziras prezenti ion tuj anoncu sin ĉe la sekretario. La festvespero estu sukcesplena. Anoj el aliaj sekcioj estas petataj partopreni ĉi tiun vesperon!
Kunportu „Ni kantu".
Enirprezo 35 cendoj. J. Hennekey.

AFD. HAARLEM.
Sekr.: Nassaustraat 12 rood.

La 29an de aprilo ni kun la neŭtraluloj kaj katolikoj festis la kursfinon. Pro la mandolinludado teatrajoj, kantado kaj paroloj de la komencantoj, ni havis agrablan vesperon. Por nia sekcio ĝi estis sukceso, ĉar 25 de la kursanoj aniĝis.
La sekretariino.

AFD. HOENSBROEK, „UNUECO".
Sekr.: Spoorstraat 9, Nuth.

Fininte komencan kurson ni sukcesis fondi novan sekcion. La estraro konsistas el la jenaj personoj: k-do A. J. Kok, prezidanto; k-do A. Smans, kasisto; k-do J. van Woensel, Spoorstraat 9 Nuth, sekretario.
Ni dankas k-dinon de Lange pro ŝia intensa laborado kiel kursgvidantino.
La estraro.

AFD. ROTTERDAM VI.
Sekr.: Carnisselaan 102b, Rotterdam-Z.

La 8an de aprilo okazis intersekcia vespero aranĝita de nia anaro, kaj estis por ni ĝojo konstati, ke ĝi plaĉis al ĉiuj ĉeestintoj.
Naŭ el niaj klubanoj vizitis la kongreson en Alkmaar kaj ili revenis ĉiuj same entuziasmaj. Mardvespere vizitis nin nia angla kamarado L. Rosenbloom, kun kiu ni havis agrablan interparoladon.
La vivo en nia sekcio restas vigla dank' al la kunlaborado de granda parto el la anaro. Ĝi restu tia! A. H. Bloot.

DISTRICTS MEDEDELINGEN

DISTRICT AMSTERDAM.
Sekr.: Kijkduinstraat 103 ³.

Mardon la 25-an de Junio okazos grava kunveno en „De Valk", Valkenburgerstraat 105. Nepre necesas, ke *ĉiu sekcio ĉeestu,* pro la nova Asocia Regularo. Biciklejo en la tuja proksimeco.
En la fino de Junio promenado tra la malnova urbo kun klarigoj de k-do Alings.
Atentu la Bultenon. H. Veltman, sekr.

DISTRICT NOORD-HOLLAND.
Sekr.: Noord A 31, Schagen.

Pro malsano de k-do Chr. v. d. Graaf, la subskribinto prizorgos la sekretariejon. Ni esperas, ke k-do v. d. Graaf baldaŭ reestos en nia mezo.
Ni denove akceptis sekcion en niaj vicoj: Aalsmeer refondiĝis!
Ĉar la distriktaj skribmaŝino kaj ciklostilo estas en malbona stato, la monata Bulteno eble kelkfoje aspektos iom malorda. Bonvolu indulgi!
Mi atendas novaĵojn pri sekciaj vivo, planoj, bezonoj k.t.p.
Se eble, ni okazigos ekskursojn en ĉi tiu somero. Atentu la Monatan Bultenon.
C. Joon.

DISTRICT ZUID-HOLLAND.
Sekr.: Frankendaal 135, Rotterdam-Z.

En kunlaboro kun la Haga sekcio, ni aranĝos semajn-finon, je la *6a kaj 7a de Julio,* en Hago. Sabaton la 6an de julio ni kolektiĝos de la 1a ĝis la 3a horo ĉe la stacidomo.
Posttagmeze ni vizitos pan- kaj kukfabrikon.
Vespere interfratiĝkunveno kun tre alloga programo.
Ni tranoktos kiel gastoj ĉe la haganoj.
Por la Dimanĉo ni aranĝis du programojn. Se pluvos, ni festos subtegmente. Se la suno brilas, ni estos en la libera naturo, dum la tuta tago.
Ni esperas ke multaj partoprenos ĉi tiun aranĝon, la unuan post la militojaroj.
F. H. Koppenjan, sekr.

S.A.T. RONDO ARNHEM.

La sekvonta kunveno okazos *jaŭdon la 27-an de Junio, en* „Opbouw" dum la konversaciovespero de F.L.E.
Aktualan temon enkondukos k-dino Burgers. Ni atendas ĉiujn.
A. Henstra, peranto,
Taklaan 5.

NI KANTU!

Ni kantu: dum niaj kunvenoj, dum niaj ekskursoj kaj dum niaj kongresoj. Kantado agrabligas niajn grupvesperojn, estas bonega propagando dum niaj ekskursoj kaj formas nedisigeblan parton de la malfermo kaj fermo de niaj kongresoj.
Fakte ni Nederlandanoj ne estas tre kantemaj kaj ĝenerale ni kantas tro malofte.
Ni kutimiĝu kanti pli da fojoj ol ĝis nun kaj por tiu celo la kantaro „Ni kantu", eldonita de nia Asocio estas bona gvidilo.
Bona gvidilo, ĉar ĝi enhavas grandan nombron da kantoj facile kanteblaj kaj diversspecaj.
Tamen unu gravan mankon ĝi havas! Multaj el la tradukitaj kantoj kaj ankaŭ kelkaj originalaj bedaŭrinde enhavas gravajn makulojn: gramatikajn kaj prozodiajn erarojn kaj pekojn kontraŭ la metriko. Eĉ troviĝas en ĝi frazoj tute nekompreneblaj. Ĉi ĉio povas, ne, eĉ devas pliboniĝi. Ankaŭ en nia kantado ni celu al korekteco.
Laŭ al mi direktita peto, mi komencis la revizadon de „Ni kantu", sed antaŭ ol daŭrigi tiun ĉi malfacilan kaj tempopostulan laboron, mi volas peti al la sekciaj sekretarioj ke ili komuniku al mi kiujn el la kantoj ili *neniam* kantas. Tio evitas multan laboron superfluan. Kompreneble oni povas skribi ankaŭ pri ĉio alia koncerne tiun ĉi kantaron.
Sekciaj sekretarioj, ne atendiĝu min vane, nur per komuna laboro ni havos bonan kaj korektan kantaron.

Adriaan Kloek,
Veeteeltstr. 40, Amsterdam (O.)

ANONCOJ.

4 francaj geesperantistoj intencas bicikli al Nederlando dum ĉi tiu somero, en aŭgusto. Ili intencas iri unue al Den Haag kaj poste vojaĝi tra la lando.
Ili estus kontentaj kontakti kun nederlandaj gekamaradoj sur la vojo de Francio al Den Haag kaj plie havi aliajn adresojn en la lando.
Bonvolu skribi al kamarado:
Faugieres Pierre,
10, Stato Scheurer Kestner Asnières,
Seine, Francio.

K-do W. Dekker, P. Baststr. 12, A'dam .Z.), deziras aĉeti ekzempleron de la libro „Historio de Mondlingvo, tri jarcentoj da serĉado" de E. Drezen.

KORESPONDO.

Deziras korespondi I. Dimitrov Nikolov v. Galiĉe, Oreĥova, Bulgario.

Guzzi Mario, Via Modena 33, Torino (Italio) deziras por siaj gelernantoj korespondantojn.

La Laborista Esperantista socio „Verda Pioniro" deziras korespondi kun Nederlandaj socioj. Skribu al O.P.N.C. v. Galiĉe Oreĥova, Bulgario.

Informpeto.

Josefa Tenenbaum, polo, jus liberiĝis de la hispana malliberejo kaj nun loĝanta en Marsejlo, 249 Rue de Lyon, komunikas al sia amikaro. ke li deziras scii pri la du esperantistinoj „Janny Plas" de Amsterdam kaj „Gé Hoogland" de Zwolle.

LETERVESPERO.

En la fino de aŭgusto sekcio „Haarlem" de la Asocio de Laboristaj Esperantistoj, aranĝos letervesperon. Por ĉi tiu celo ni atendas korespondaĵojn el ĉiuj landoj. Leteroj kaj kartoj estas nepre respondataj!
Bonvolu sendi ilin al
K-dino G. Gerlofs,
Nassaustraat 12 rood, Haarlem, Nederlando.

ISOSEK — „Nia Informilo".

Kiu povas sendi al mi n-ron 35 de 1934? Mi rekompencos laŭ interkonsento.
Paul Thorsen,
Bangertsgade 8, Kopenhago N., Danio.

MONDA REVUO Ilustrita.

La abonkotizo por tiu sendependa gazeto, kiu aperas monate, estas por la jaro 1946 f 4.12½.
Vi povas pagi al f-ino A. H. C. Thewes. Kortemeesstraat 26, Bergen op Zoom.
Specimena numero kontraŭ 12½ cendoj.

LA SAT-IDO.

Monata hektografita bulteno, eldonita de la portugalaj laboristaj esperantistoj, kiu entenas informojn pri la laborista esperantomovado en Portugalio, klerigajn artikolojn k.t.p. Helpu la tiean laboristan esperantomovadon, abonante ties organon.
Abonprezo: 6 numeroj por 4 internaciaj respondkuponoj (oni akceptas ankaŭ esperantajn verkojn por pago de abonoj).
Adreso: S.A.T.-rondo de Portugalio, Rua José Estêvao, 26, 3o — E, Lisboa.

KIU VOLAS INTERŜANĜI.

sian loĝejon por 2a etaĝa loĝejo en Amsterdamo-W.?
Demandata:
Loĝejo aŭ libera dometo en „Gooi" aŭ Dunregiono, ĉiutage atingebla de el A'damo. Leteroj al: D. Koeman, Marco Polostraat 106², A'dam-W.